

ฟิลิปปินส์จะเผชิญวิกฤตขาดแคลนเกษตรกรชาวนาในอีก 12 ปีข้างหน้า

นาย William D. Dar รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ เปิดเผยในที่ประชุม Ley La Salle's Business Law Conference แก่นักกฎหมายรุ่นใหม่ว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ได้ส่งสัญญาณเตือนประเทศอาจประสบปัญหาวิกฤตขาดแคลนเกษตรกรชาวนาในอีก 12 ปีข้างหน้า เนื่องจากการจ้างงานในภาคการเกษตรที่ลดลงและปัญหาเกษตรกรสูงอายุ โดยผลสำรวจล่าสุดของมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ (University of the Philippines) ใน Los Baños ระบุว่าอายุเฉลี่ยของชาวนาฟิลิปปินส์อยู่ที่ 53 ปี ซึ่งภายใต้สมมติฐานค่าเฉลี่ยดังกล่าวยังคงอยู่ ฟิลิปปินส์ก็จะต้องเผชิญกับปัญหาขาดแคลนเกษตรกรชาวนาในเวลาอีกเพียง 12 ปี นอกจากนี้ ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (PSA) ระบุว่า ในปี 2561 จำนวนการจ้างงานชาวฟิลิปปินส์ในภาคการเกษตรลดลงต่ำสุดในรอบ 24 ปี นับตั้งแต่มีการบันทึกข้อมูลในปี 2538 โดยมีจำนวนการจ้างงานอยู่ที่ 9.998 ล้านคน แบ่งเป็นแรงงานเพศชาย ประมาณ 7.75 ล้านคน และแรงงานเพศหญิงอีก 2.248 ล้านคน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ยังได้เน้นย้ำถึงบทบาทของคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ในการสร้างสรรค์และพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศ และระบุว่ารู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งทุกครั้งเมื่อเห็นคนหนุ่มสาวที่มีการศึกษาแสดงความสนใจที่จะเข้ามาพัฒนาการเกษตรและอนาคตการเกษตรของฟิลิปปินส์ และได้ตระหนักถึงประโยชน์สูงสุดของคนรุ่นใหม่ที่จะได้รับจากการมุ่งเน้นการพัฒนาเกษตรกรรม นอกจากนี้ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์มีความมุ่งมั่นที่จะให้โอกาสแก่เยาวชนที่จะเป็นตัวแทนเพื่อการเปลี่ยนแปลง การปฏิรูป และความทันสมัยทางการเกษตรในปัจจุบันอีกด้วย โดยฟิลิปปินส์ยังต้องการผู้นำที่มีการศึกษาและมีความรู้ความสามารถอีกจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านธุรกิจการเกษตรและ

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

ความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งปัจจุบันฟิลิปปินส์มีประชากรในวัยหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง 10 ถึง 24 ปี จำนวนมากถึงประมาณ 30 ล้านคน หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ยังได้นำเสนอโครงการต่างๆ ของกระทรวงเกษตร โดยมีเป้าหมายเพื่อดึงดูดเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคการเกษตรมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นโครงการเงินกู้ยืมและโครงการให้คำปรึกษา (Loan and Mentoring Programs) ยกตัวอย่างโครงการเงินกู้ยืม Kapital Access for Yong Agripreneurs (KAYA) เป็นการให้เงินกู้แบบไม่มีดอกเบี้ยสูงสุดถึง 500,000 เปโซ โดยสามารถผ่อนชำระหนี้ได้ภายใน 5 ปี สำหรับผู้ประกอบการเกษตรกรรมรุ่นใหม่ โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุระหว่าง 18 ปี ถึง 30 ปี และสำเร็จการศึกษาจากทั้งสถาบันการศึกษาในระบบและนอกระบบ นอกจากนี้ ยังมีโครงการ Mentoring and Attracting Youth in Agribusiness (MAYA) ซึ่งเป็นโครงการฝึกอบรม 24 สัปดาห์ ในการพัฒนาเยาวชนชาวฟิลิปปินส์ให้กลายเป็นผู้ประกอบการภาคการเกษตร หรือเป็นผู้นำในภาคเกษตรกรรมในอนาคต

ที่มา: หนังสือพิมพ์ Business Mirror

บทวิเคราะห์และข้อคิดเห็น

● ปัญหาเกษตรกรชาวนาที่เริ่มมีอายุมากขึ้นและเสี่ยงสูญหายไปจากสังคม เริ่มเป็นสิ่งที่น่าวิตกกังวลมากขึ้นในประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีพื้นที่ทางการเกษตรจำกัด เพราะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและประกอบไปด้วยเกาะเล็กๆ หลายเกาะ รวมทั้งยังต้องประสบปัญหาภัยพิบัติบ่อยครั้งไม่ว่าจะเป็นพายุไต้ฝุ่นแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิด ทำให้ต้องประสบกับความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมากในแต่ละปี ส่งผลให้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง และจำเป็นพึ่งพาการนำเข้าอาหารจากต่างประเทศ ดังนั้น หากประเทศต้องเผชิญกับปัญหาเกษตรกรชาวนาสูงวัยและไม่มีคนรุ่นใหม่เข้ามาสืบทอดอาชีพทำนา ก็อาจเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อหลักประกันความมั่นคงทางอาหารและภาวะการขาดแคลนอาหารภายในประเทศในอนาคต ทั้งนี้ ปัจจุบันจำนวนเกษตรกรชาวนาฟิลิปปินส์มีอยู่ประมาณ 10 ล้านคน มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวโดยรวมประมาณ 4.45 ล้านเฮกตาร์ คิดเป็นประมาณร้อยละ 35 ของพื้นที่เพาะปลูกพืชเกษตรทั้งหมด โดยสามารถผลิตข้าวได้เพียงประมาณ 11 - 12 ล้านตันต่อปี แต่มีอัตราการบริโภคข้าวกว่า 14 ล้านตันต่อปี ทำให้ฟิลิปปินส์จำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวปีละกว่า 2 - 3 ล้านตัน และคาดว่าในอนาคตการผลิตข้าวในฟิลิปปินส์จะเติบโตอย่างจำกัด เนื่องจากการทำนาในฟิลิปปินส์ประสบปัญหาหลายด้านทั้งการขาดแคลนการวิจัยและพัฒนาที่ยั่งยืน เทคโนโลยีการผลิตที่ล้าสมัย ผลผลิตต่อไร่ต่ำและต้นทุนการผลิตข้าวค่อนข้างสูง ประกอบกับข้อจำกัดของพื้นที่ทางการเกษตรและภัยพิบัติจากธรรมชาติ ทำให้ฟิลิปปินส์ไม่สามารถที่จะเพิ่มผลผลิตข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการได้ นอกจากนี้ ในอนาคตมีแนวโน้มที่อาชีพการทำนาในฟิลิปปินส์จะมีแต่คนสูงวัยและจะมีจำนวนชาวนาลดน้อยลง โดยลูกหลานชาวนาส่วนใหญ่ต่างย้ายเข้าไปทำงานในเมืองหรือเคลื่อนย้ายสู่แรงงานนอกภาคเกษตร

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

มากขึ้น จึงทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าในอนาคตข้างหน้าชาวนาในฟิลิปปินส์อาจสูญเสียพื้นที่และส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายด้าน ประกอบกับเกษตรกรชาวนาฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการทำนอกรักษาการเกษตรในเขตเมืองหรือต่างประเทศเป็นงานที่ดีกว่า เนื่องจากสถานะทางสังคมและรายได้ที่สูงกว่าการทำงานในภาคการเกษตร

● ปัญหาวิกฤติขาดแคลนอาชีพเกษตรกรชาวนาที่มีแนวโน้มลดจำนวนลงในฟิลิปปินส์ อาจสร้างโอกาสในการส่งออกข้าวไทยมายังฟิลิปปินส์ในอนาคตได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตข้าวหลักป้อนตลาดโลกก็ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน โดยปัจจุบันชาวนาไทยก็มีจำนวนลดน้อยลงเช่นเดียวกัน ดังนั้น ประเทศไทยเองจำเป็นต้องสร้างความมั่นคงของอาชีพเกษตรกรชาวนา โดยการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการปลูกข้าวให้มีต้นทุนที่ต่ำลง การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ หรือการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรคนรุ่นใหม่เพื่อการพัฒนาข้าวไทยอย่างยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ข้าวก็เป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่จะช่วยเพิ่มโอกาสและศักยภาพในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะในตลาดข้าวฟิลิปปินส์ ซึ่งปัจจุบันพบว่าข้าวขาวพื้นนุ่มที่เป็นที่นิยมในตลาด แต่ประเทศไทยยังมีผลผลิตข้าวดังกล่าวในเชิงพาณิชย์ไม่มากพอ ทั้งนี้ หากประเทศไทยสามารถเร่งปลูกพันธุ์ข้าวพื้นนุ่มเพื่อป้อนตลาดฟิลิปปินส์ได้ ก็จะช่วยเพิ่มโอกาสในการขยายการส่งออกข้าวได้มากขึ้นต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

29 กันยายน 2564

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ